

ERDÉLYI GAZDA

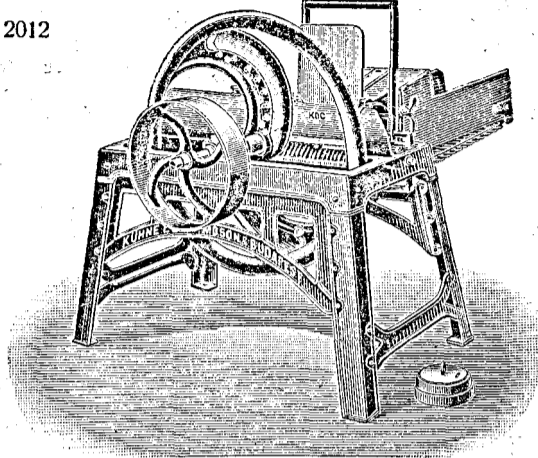
XLII. ÉVFOLYAM.

KOLOZSVÁR, 1910. December 18.

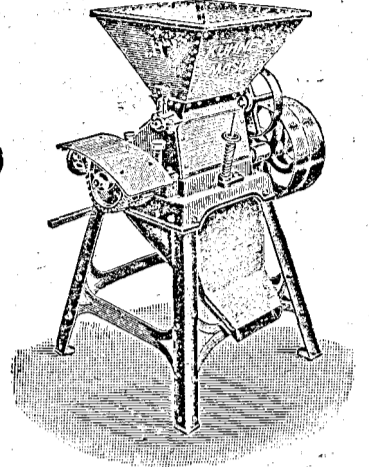
51. SZÁM.

Szeckavágókat, kukoricaszártépőgépeket, répavágókat, darálógépeket, morzsolókat és füllesztőket,

2012

motorhajtásu
takarmánykészítő
berendezéseket

tejgazdasági felszereléseket

elismert elsőrendű kivitelben szállit:

„K Ü H N E”

mezőgazdasági
gépgyár r.-t.

MOSONBAN

Főraktár: Budapest, VI., Váci-körút 57/a.

Fiokraktárak: Debrecen és Temesvár.

Terményeinket a legkedvezőbbben a

Székelv Gazdák Szövetkezeté-nél, Marosvásárhelyt

értékesithetjük.

2336

**Ugyanott az összes aratási és cséplési szükséglet
legelőnyösebb beszerzési helye.**

Báró Kemény József **Hungária Gépgyár**
betéti társaság **D É V A.** 2023

Gyárt és raktáron tart: Mindennemű mezőgazdasági talajmegművelő és feldolgozó gépeket. Benzin- és nyersolajmotoros cséplőkészletek minden nagyságban.

Mindennemű stabilmotorokat és gőzgépeket egy lóerőtől ötszázig. Villamosvilágítási és erőátviteli telepek tervezése, kastélyok, gazdaságok villamos- és acetylen világítási berendezése.

Daráló, őrő és fűrészmalmok tervezete és építése. — Vizvezetékek és kutak.

Különösen ajánlja modernül berendezett gyárát bármely szerkezetű gazdasági vagy egyéb gépek és automobilonk javítására.

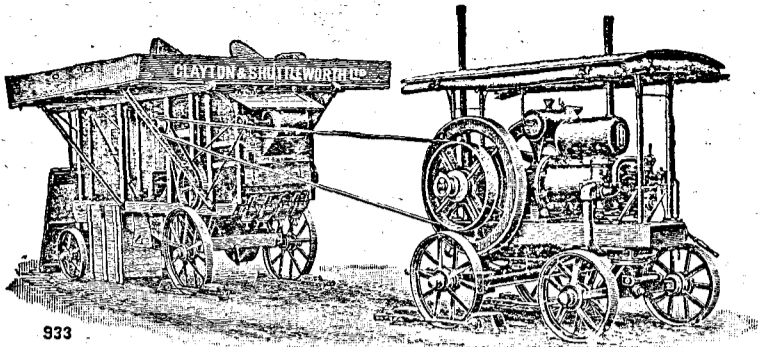
Különlegességei: Hűtőkamrák, jégkészítő telepek, tejgazdaságok és sajtgyárak berendezése, tejgazdasági berendezések és kamrák javítása. Authogén forrasztások. **Automobil-garage.**

Az amerikai „Milwaukee” arató és talajmegművelő gépek erdélyrészi vezérképvisellete

Olcso árak!

Kedvező fizetési feltételek!

Pontos és szolid kiszolgálás.

Kolozsvárt nagy raktár.

Mérnök látogatás
díjtalan!

Clayton & Shuttleworth Ltd.

mezőgazdasági gépgyár képviselete.

Nyersolajmotorok,

Szivógázmotorok,

Benzinmotorok

és

Kenő olajok.

Emélyi Gazdasági és Kereskedelmi Vállalat
Ferenc József-ut 31 Szám.
 Dr. Osztián Olivér és Társai
 Sürögöyeim: Coloniale Kolozsvár.

Telefon interurban: 994. SZ.

Műszaki

cikkek.

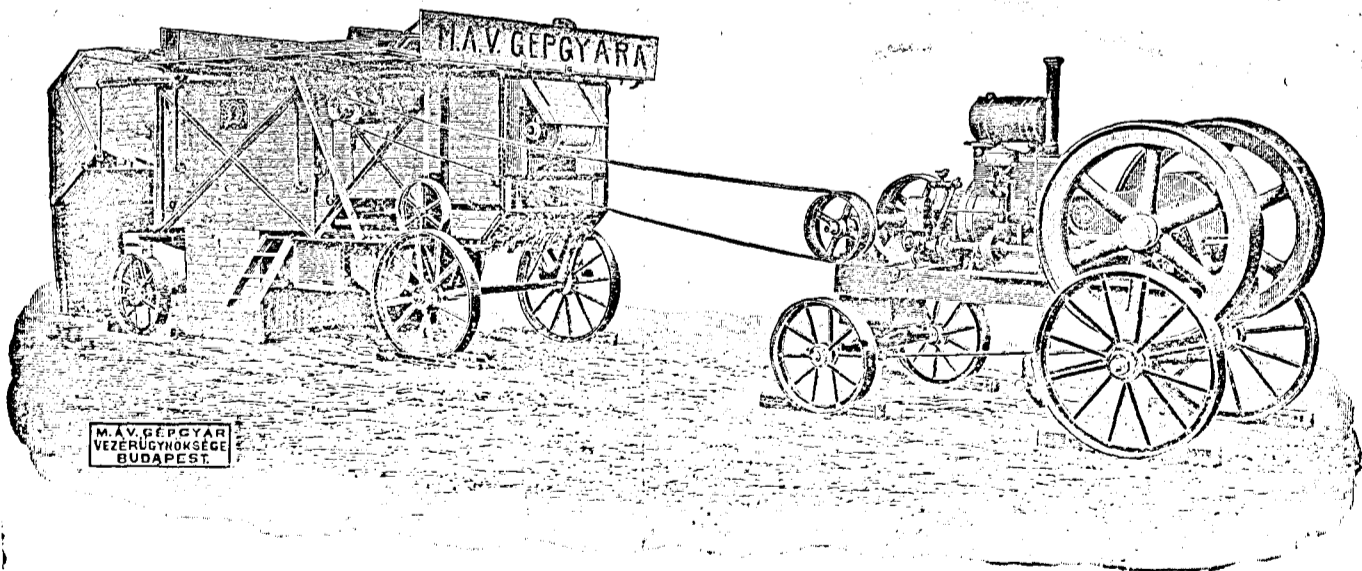
2485

Kérjen ajánlatot!

Legujabb szerkezetű

BENZIN CSÉPLŐ-KÉSZLETEK

tulszárnyalnak minden más gyártmányt.

M.A.V. GÉPGYÁR
VEZÉRÜGYNÖKSÉGE
BUDAPEST.

Nagy munkaképesség!

Gazdaságos üzem.

Kivánatra szívesen küldünk árjegyzéket és költségvetést.

A Magyar Királyi Államvasutak Gépgyárának Vezérügynöksége, BUDAPEST.

ERDÉLYI GAZDA

AZ „E. G. E.” TAGJAI INGYEN KAPJÁK
ELOFIZETÉSI ÁR: 1 ÉVRE 12 KORONA,
1/2 ÉVRE 6 KOR., EGY SZÁM 24 FILLÉR.

AZ ERDÉLYI GAZDASÁGI EGYLET-, ERDÉLYRÉSZI GAZDATISZTI EGYESÜLET
ÉS AZ ERDÉLYRÉSZI KERTÉSZETI EGYESÜLET HIVATALOS KÖZLÖNYE.
MEGJELENIK MINDEN VASÁRNAP.

SZERKESZTŐSÉG ES KIADÓHIVATAL:
KOLOZSVÁR, ATTILA-UTCA 10. SZÁM.
:: A LAP TELEFON SZÁMA: 158. ::

TARTALOM:

Önálló eredeti cikkek:

Az igazi Magyarország.	651
Tengeri nemesítése. <i>Gáspár József</i> . VI.	651
Erdélyrészi szőlőgeologia felvételek. <i>Dicenty Dezső és Szöcs Andor</i>	652
Tárca:	
Az Erdélyi Gazdasági Egylet története 1844— 48-ig. <i>Lécfalvi Sáros Kálmán</i> . XI.	652
Kisebbszakközlemények.	654
Vegyes közlemények.	654
Hirdetések.	

Az igazi Magyarország.

Gazdanapok voltak Budapesten; az Országos Magyar Gazdasági Egyesületek és a Gazdasági Egyesület Országos Szövetsége tartotta meg rendes évi közgyűlését a Köztelek ősi termében, melyekbe a modern gazdasági fejlődés belevitte az új idők zsongító fuvalmát. Mind a két szervezet közgyűlése természetesen illeszkedik bele ennek az országnak az idők és viszonyok követelte átalakulási folyamatába.

A doktrinerek, ott a Nyugat vidékein és a Kelet tájékain abban a meggyőződésben vannak, hogy ennek az országnak a merkantilizálása és átmenet nélkül való industrializálása az ország boldogulása. Ezzel szemben a magyar mezőgazdaság küzdő bajnokai azt hangoztatják, hogy itt tulajdonképpen ma csak egy nagy ipar van és ez a magyar mezőgazdaság s ezt kell lábraállítani, hogy egy igazán megerősödött nemzeti termelési ág kitermeszthesse magából az összes produktív elemeket, táplálván első sorban az ő megalapult fizetőképességével a többit.

Mert ilyen természetesen tüzte ki a magyar gazdasági élet mai jogosult érdekképviselője a jövő haladás-póznáit, ezért hirdettek a két gyűlésen harmoniát az összes kereseti ágak között. Ennek a harmoniának volt a szónoka gróf Károlyi Mihály az OMGE elnöke, ez a vezérmotívum vonult végig az egész tárgyalásokon, amelyek körülbelül magokban foglalták ennek az országnak az egész gazdasági programját.

És a magyar nemzet minden becsülets fia, a ki érzékkel viseltetik nemcsak fájának,

hanem a nemzetiségi konglomerátum összes részeitnek boldogulása iránt, szíves örömmel fogadhatja a magyar gazdasági élet megnyilatkozását minden irányban, mert a köztelek falai között meleg szívvvel, igazi jóakarattal ápolják ennek az országnak az összes kérdéseit, melyek összefüggenek az igazi nemzeti boldogulással.

Messze hangzott innen gróf Tisza István szava, a mely a gróf Széchenyi István elmékeztetést szentelve meg állambölcseleti és igazi magyar érzéssel megmutatta, hogy anyagi erő és gazdasági boldogulás nélkül hiábavalók a magas aspirációk. Szükséges ennek az országnak a gróf Károlyi Sándor emlékeztetének felújítása, amely Mezőssy Béla plasztikus kidomborításával odavolt állítva, hogy ennek a nagy férfinak a példája és tanítása szerint éljen a magyar, ha országának a boldogulását igazán előbbre akarja vinni.

A legjellemzőbb annak a társaságnak a megnyilatkozásában, a mely egész Magyarországot mutatta be, hogy ott egyetlen egy támadó hang nem hallatszott el más kereseti osztályok ellenében. A míg széles ebben az országban nincs egy kis lokális gyülekezet, a mely más kereseti ágak előbbrevitelének az örve alatt telepszik egybe, hol nem a magyar gazda, a földbirtokos állítódik pellengérré, mintha az kirabolná honfitársát és élne a munkásnak az izzó verejtékéből, addig az a testület, a mely végre is az igazi Magyarországot mutatja be, nem tett egyebet, mint előtárta az ő igaz szívből és igazi magyar elméből fakadó tanítását arra nézve, hogy miként kell irányítani a termelést, miként kell berendezni a termelő és fogyasztó között az érintkezést, hogy a harmadik, az illetéktelen factor e kettőt a maga önző céljaira ki ne zsákmányolja.

A fővárosban lefolyt gazdanapok nem mulhattak el nyom nélkül ennek az országnak a köztudatában. Amikor mindenféle lármás elem a maga képzelt igazságainak a kieroszakolására fellármázta a fővárost, kirándul a vidékre és az ottani közvéleménybe oltja bele a hamis teoriák veszedelmes anyagát, a sajtónak megtévesztett organumaiban rak fészket, amikor a nyilvánosságnak minden eszközével nyílt háboru indult a magyar földbirtokosság ellen, akkor nagyon kellett a gazdanapokban megnyilatkozott hatalmas manifesztáció. Végre le kellett ezekkel az elemekkel számolni. És a leszámolás

nem történt zajos kivégzéssel. Még csak egy izgatott hang sem hallatszott el azokon a gyűléseken, amelyeken a magyar gazdasági élet vezérei megmutatták az országnak, hogy hol az igazság.

Ha a főváros egészen idegen nevelésű tömegei még kétségben maradtak volna némely tétel iránt, a vidéknek a gazdanapok tárgyalásai teljes igazsággal és meggyőző erővel megmutatták, hogy a magyar gazdasági életnek igaza van minden kérdésben és teljesen hiábavaló volt meghordozni a véres kardot ez osztály ellen, amely sem most, sem máskor nem akart a gazdasági téren egyebet, mint a becsületes és lehető existenciát a földből, a ráfordított munka és az abban fekvő tőke tisztességének hozadékát.

A tengeri nemesítése.

Gáspár József.

VI

Augusztus havában azonban csak egyetlen egyszer, a jelzett 1906. évben törettem a tengerit, ezenkívül 1899. évtől kezdve, a tengeritörés beállításának idejét mindannyiszor szeptember hó 5-ére állapítottam meg. Hogy miért tettem a törés kezdésének idejét éppen szeptember hó 5-ére, annak az volt az egyszerű oka, hogy Algyógyon szeptember elején országos vásár van, mely a helybeli lakosoknak, kiknek köréből a részes munkások összeverődtek, olyan félünnep számba megy, amikor őket munkában állítani nem lehet. Tehát, hogy ne kelljen az augusztus végén megkezdett törést, a közbeeső vásár miatt félbeszakítani, halasztottam el a törés beállítását szeptember 5-ére, amely időn túl megszakítás nélkül dolgozhattak.

A törésre egy évben sem vártam be azt, hogy valamennyi levél és a csőhaj tökéletesen elszáradjon, hanem amikor az első levelek elszáradtak s a legnagyobb része a csőhajnak is sárgulni kezdett — a törést beállítottam. Arra azonban mindig figyelmes voltam, hogy a zöld csőhajjal bíró csövek is a zsenge éréskort elérjék, melynek megalapítására a körömpróba szolgált, ha t. i. annyira megkeményedtek a szemek, hogy a köröm benyomható nem volt — a törésre érettnak találtattott.

A töréssel való sietségre két körülmény szolgáltatott okot, az egyik volt a tengeriszár takarmányértékének emelése, a másik pedig a magnak való érettebb csöveknek könnyebb kiválogatása.

Magyar Mezőgazdák Szövetkezete

Budapest, V., Alkotmány-utca 31. sz.

Előnyösen teljesíti az abrakarmánycikkeket, mint finom- és durva buzakorpa, szárított moslák és répaszelet, malátacsira, malomkonkoly, napraforgó- és repceolajpogácsa, melasse stb. beszerzését.

Saját érdekünkben kérjünk ajánlatot.

Azt talán említeni sem kell, ismerve a nép konzervatív hajlamát, hogy habár évről-évre fokozatosan tolatott előbbre-előbbre a törés ideje — nem kis ellentállásra, hazavonásra találok a részes munkások részéről. Különösen nem ment a felükbe, hogy töréskor még annyi zöld levél legyen, de egy-két évi zugolódás után, látva és tapasztalva azt, hogy a törés halasztására felhozott okok közül egyik sem állja meg a helyét, beletörődtek, hozzáfogtak a töréshez akkor, amikor erre felhívást kaptak. De sőt egy-egy közülük — 10—15 év múlva — megkísérelte odahaza a saját termésénél is utánna csinálni.

A törés után, megtörténvén a magnak való csövek, a már leirt módon kiválogatása, mindjárt göréba (tengerikás) rakattam a termést. A göréba rakás alkalmával, a magnakvalókon kívül, tüzetes válogatás alá vettem a termést abban az irányban is, hogy a tejes szemű és a hiányosan termékenyült, apró, fejletlen csövek a göréba ne kerüljenek. A kiválogatás után visszamaradt hulladékot, mint gyors fogyasztást igénylő takarmányt a minden évben ebben az időtáiban hizlalás alatt álló mustra sertések takarmányozására használtam fel, melynek legtöbbször a sertések a hizlalásnak, csutkásan falták fel a sertések.

A göréba helyezése alkalmával kiváló gondot fordítottam arra, hogy a termés jól megtisztítva jusson a göréba: csőhaj, levél törmelék, bajusz s más szemét ne kerüljön a csövek közé, mivel ezek egyfelől a levegő átjárását akadályozva késleltetik a száradást, más felől pedig alkalmat szolgáltatnak az egerrek elszaporodására, amennyiben azt a giz-gaszt az egerek fészkek készítésére használják fel.

A görének tekintettel arra, hogy mindig nyersen — nagy víztartalommal — helyeztettem bele a tengeri, a legkisebb szélességű méretet, az egy metert adtam, s úgy helyeztem el, hogy az uralkodó szél keresztbe találja.

A törés tisztítva történt, azaz a csövek a száron bontottak ki s úgy törték le, hogy a csőhaj teljesen a száron maradjon vissza. Ezt egyfelől a munka egyszerűsége kívánta, más felől pedig szükség volt így törni azért, hogy a csőhaj, mint értékes takarmány megfartható lehessen. A hajasan törés mellett ugyanis a nehezen kezelhető apró csőhaj megszáritása, a megfelelő helyiség, a szükséges munkaerő és a szeptemberben egyre rövidülő napokkal, a meleg hiánya miatt, keresztül vihető nem volt.

Tök és a paszuly mellék termények, minden évben kevés eredménnyel fizettek; a tök gyenge termésének a talaj száraz természete volt az oka, a paszuly hozama pedig a korai vetés és a törés miatt maradt mindig a várakozáson alól, melyet azonban a tengeri korai érésében rejlő nagyobb előnyök ellenébe, felkellett áldozni.

A tengeri koránérő jellegének kialakítása érdekében első sorban ugyan a tengeri törésének, a tömeges októberi munkák sorozatából való kivétele, tehát a munka torlódás megakadályozása volt, emellett lebegett azonban mintegy második cél az is, hogy tengeriszár a szeptember havi meleg napok felhasználásával, még a termő évben kiszáritható lehessen, mellyel úgy az eltartása, mint a takarmányozása tetemes megkönnyebbitést nyert. A csövek zsenge éréskorban törése pedig kiválólag azt célozta, hogy a tengeriszárnak tabarmányértéke emeltesse.

Mint hogy a tengeriszár értékesítése oly szorosan kapcsolódott a nemesítéshez, a törés rendjén, bármily röviden, a tengeriszár száritását, kezelését és eltartását is leírnom — ismertetnem kell.

A csövek törése után még mielőtt azokat a termő helyről hazaszállítottam volna, nyomban hozzáfogtam a szár levágásához. A vágásra, melyet jó alant, közvetlen a földszíne felett, ejtettem meg, a munkások az esteli és hajnali órákat s ha úgy esett, a holdvilágos éjjeleket használták fel, és pedig azért, mert a száraz levelekből a nap melegebb óráiban igen sok hullott — töredezett le. A levágott tengeriszárát, fűzfa vesszővel, melyet közvetlen közelben a Maros partjáról vágtak, kékébe kötöttem. A megkötött kékéket csomókba állítottam fel, 10—15 kékét egy csomóba úgy, hogy a kékék cimerez (himvirágu) végükkel egy jól záródó kupot alkossanak. A termőhelyen felállított eme kis csomokban 4—5 hét alatt, még ha egyszer-kétszer eső is verte, annyira megszáradott maga a tulajdonképpeni szár is, hogy nagyobb telelő csomókba összerakása, minden kockázat nélkül eszközölhető volt. A telelő csomokból, amennyit lehetett, a majorban állítottam fel, a többi pedig a termőhely közelében, a Maros partján hagyott legelőn hordattam össze. Ezekbe a telelő csomóba is azonban, mint hogy az összerakáskor még nem volt teljesen kiszáradva a tengeriszár, csak fél- legfeljebb egy szekérterüt rakattam össze. A telelő cso-

mók egy másik 4—5 hét alatt, tehát november—december havában teljesen kizáródtak, mely után száraz, fagyos napokon, kazalokba, vagy pajtákba hordottak össze.

Egy része a telelő csomóknak, mely a távolabb fekvő dülőkön termett, ott maradtott a második összerakásban addig, míg takarmányozására került a sor, innen szállítottak közvetlenül a takarmányozásra, amint annak időről-időre a szüksége beállott.

A tengeriszárnak a termőhelyről kiszáritását a tábla felszántása tette szükségessé, távolabb — nem a tábla széleire — pedig azért hordattam, mivel a csomók helyein a talaj nem kap téli nedvességet, mely miatt, mint egy évi tapasztalat mutatta, a csomók helyein a következő termés fejletlen, satnyán marad.

A biztos, de hosszadalmas és költséges szárításon kívül, a termés egy bizonyos hányadának eltartására igénybe vettem többször a bevermelést, egy párszor pedig zombolyást is.

A bevermelést, melyre szecsikázva használtam fel a tengeriszárát, mindannyiszor a répaterméssel hoztam kapcsolatba, azaz csak akkor vermeltem be a tengeriszárát, ha a répa eltartása és egyik vagy más okból a bevermelést kívánta. Ilyen okok voltak, ha igen aprón maradtott a szárazság, mely miatt a répa nem fejlődhetett, a szedés idejéig terjedt ki s ennél fogva megfonnyadt, vagy végül, ha a termőhelyen megfagyott a répa.

(Folyt. köv.)

Erdélyrészi szőlőgeologiai felvételek.*

Az erdélyrészi szőlőtalajvételek 1904. év augusztus havában kezdettek meg s azóta minden esztendőben késő őszi folynak.

Ez idő szerint teljesen készen van Maros-Torda és Torda-Aranyos vármegyéknek részletes szőlőgeologiai felvétele, amely munkálatok eredményeit behatóan tárgyaló utmutatás a gazdaközönség számára kiadásra kerül.

Ezen munkálatoknak célja, hogy a szőlőtenyésztés összes tenyészőinek számbavétele mellett lehetőleg részletes és beható talajvizsgálatok alapján a felújításban követendő irányelvek és módok megállapíthatók legyenek.

* Mntatvány a m. kir. Szőlészeti kísérleti állomás évkönyvéből.

AZ „ERDELYI GAZDA“ TÁRCÁJA.

Az Erdélyi Gazdasági Egylet története 1844—48-ig.

Irta: Lécfalvi Sipos Kálmán.

Minden jog fenntartásával.

XI.

Az első marhakiállítás 1844-ben rendezte az egylet. Az első marhakiállítás jutalmazása időpontjául 1844 évi július 29-ikének délutánját tűzte ki az 1844 évi június 2-án tartott választmányi gyűlés.¹⁰²

A szarvasmarha kiállítás helyének megválasztására felkéri (az 1844. évi május 2-án tartott) választmányi ülés gróf Mikes Jánost és Kabos Dánielt.¹⁰³ A hely kérdését azután az 1844. évi június 2-án tartott választmányi ülés döntötte el, amely ülésen gróf Mikes János bejelenti, hogy gróf Kemény Sámuel Külközép-utcai majorját felajánlotta a kiállítás céljaira. Köszönettel elfogadják.¹⁰⁴ A kiállítás kihirdetésére pedig felkéri Kolozs-, Torda- és Dobokavármegyéket, hogy a Kolozsvárhoz közel eső járásokban a szolgálbírokkal hirdettessék ki a kiállítást. Ugyanerre felkéri Kolozsvár és Torda városokat is.¹⁰⁵

¹⁰² Eredetije u. ott.

¹⁰³ Eredetije u. ott.

¹⁰⁴ Eredetije u. ott.

¹⁰⁵ Eredetije u. ott.

A megyék és városok készséggel teljesítik az egylet kérelmét. Előljár természetesen — mint legközelebb érdekelt — Kolozsvár városa. Örömmel fogadja az egylet határozatát és a maga részéről mindent elkövet a kihirdetés érdekében. Ezért a város fertályainak szolgálbírokat utasítja, hogy tartsák kötelességüknek ezt a fertályokban kihirdetni egyúttal igyekezzenek a kiállítás nagy horderejét és jótékonyosságát megmagyarázni.¹⁰⁶ Az állatkiállítás bírálóit az 1844 évi július 26-án tartott közgyűlés választotta meg a következőképen: elnök lett gróf Csáky József. Tagok: báró Bánffy János, Kendeffy Farkas, Kelemen Benjámint és Somai Lajos. Utasította egyúttal a közgyűlés e bizottságot, hogy vegyen a maga körébe még 6 hostáti gazdaembert és ezeknek véleményét az ítéletnél szintén vegyék tekintetbe.¹⁰⁷ A marhakiállítás egészben véve nem sikerült, kiállító alig jelentkezett. A megválasztott (fentebb megnevezett) biztosok a hostáti gazdák közül a következőket kérték fel: Angyalosi Sámuel, Bagaméri Ádám, Debreczeni Mihály, Kovács Márton, Máthé György és Udvari Ferenc. A jutalmazás eredménye ez volt:

I. Bikabornyakra nézve:

1. Gr. Teleky János 1 éves borja 30 pfrt.	} jutalom.
2. " " " 2 " " 20 " "	
3. Grün 1 éves borja . . . 10 " "	

¹⁰⁶ Eredetije Kolozsvár város levéltárában.

¹⁰⁷ Eredetije az Erd. Gazd. Egylet irattárában.

II. Üsző borjak:

1. Gr. Teleky János 1 éves tinója 30 pfrt.	} jutalom.
2. " " " 2 " " 20 " "	
3. " " " 3 " " 10 " "	

A jutalmakat az egylet pártfogója, Erdély főkormányzója osztotta ki ünnepségek keretében. Gróf Teleky János azonban kijelenti, hogy a nyert 110 pfrt.-ból 60 pfrtot a kiállításon részt vett, de díjat nem nyert kiállítók között akarja kiosztatni a bíráló bizottság által javasolt arányban érdekébreztés céljából.¹⁰⁸

Az állattenyésztés fejlesztésének nagy kérdésével az 1844 évi július 26-án tartott közgyűlés is foglalkozott. A közgyűlés igen célszerűnek találja a marhák nemesítésére, ha országsszerte kiállításokat rendezne az egylet. Miután azonban a kérdésben nézeteltérések merültek fel, a közgyűlés felkéri báró Bánffy Dánielt, báró Bánffy Jánost, gróf Karacsay Sándort, Zeyk Józsefet és Kelemen Benjámint tagokat, hogy az ugyanazon hó 30-án tartandó közgyűlésre véleményt adjanak e kérdésben. A közgyűlés az említett bizottság jelentése alapján¹⁰⁹ határozatilag kimondja, hogy három szarvasmarha-kiállítást és jutalmazást tűz ki. Egy fog tartatni Alsófehérmegyében, Nagyenyeden, a másikat Udvarhelyszéken Szitas keresztúron, a harmadikat pedig Középső-nokon Zsibon. A kiállított állatok díjazására évenként egy meghatározott összeget tőkésít. Jelen esetben 700 pfrtot rendel e célra ka-

¹⁰⁸ Eredetije u. ott.

¹⁰⁹ E bizottság jelentését nem találok.

A talajfelvételek községenként és dülök szerint a szükséges részletességgel történnék. Így minden szőlőművelésre érdemes határral bíró község valamelyik dülőjének talajait átvizsgálva, különösen az alanyfajták igényeinek szempontjából talajcsoportok állíttatnak fel: kijelölve mindig, hogy az egyes talajcsoportnak mi volna a megfelelő alanyfajta és tájékoztató utasítás adatik arra nézve, hogy az esetleg már álló ültetvényben, vagy a jövő felújításban mi a teendő. Az ilyen megjelölt területekkel a többi felújítandók összehasonlítva elegendő felvilágosítást nyújtanak a gyakorlat szempontjából, hogy hol, miként és mivel kell telepíteni.

1. Maros-Torda vármegye.

Maros-Torda vármegyében főleg az éghajlati körülmények és részben a földtani kialakulás alapján 5 szőlőrégiót különböztethetünk meg.

1. Magas fekvésű régió. Szászrégen és Görgényszentimre közvetlen környéke. A Bekecs közvetlen alja és a Kisküküllő felső folyása mentén néhány község Gyalakutáig.

2. Marosmenti régió: Marosvásárhelytől Maroscsapóig mindenütt a folyó völgyében.

2. Nyárádmenti régió: Jobbágytelkétől Tereméig és Nyárád völgyében.

4. Maros-Nyárádközi régió: A Maros és Nyárad által bezárt Magyarpéterlaka magassági vonaláig terjedő háromszög alakú terület.

5. Mezőségi régió: A Maros jobbpartjától délnyugat, nyugat és északnyugatra tekvő terület, Kolozsmegye határáig.

Talajtani tekintetben, habár mind az 5 régióban többé-kevésbé egyforma kialakulással találkozunk, mégis azt mondhatjuk, hogy a magas fekvésű, de különösen a mezőségi régióban a kötöttebb televénydus, mésztelen, vagy világossárga meszes agyagok míg, a többiekben középkötött televényes, kissé meszes-homokos agyagok és a középmeszes vályogszerű könnyebb agyagok az uralkodók.

Agrogeológiai szempontból a következő talajtipusokat jelöljük meg:

1. Humuszos barna és fekete középkötött agyagok.
2. Nehéz tömött fekete, vagy sárga agyagok.
3. Barnás, kissé meszes, vagy sárga meszes homokos agyagok.

4. Barnás, kissé meszes, vagy sárga meszes agyagos vályogok
5. Szürke, meszes nehéz agyagok.
6. Szürkés-sárgás meszes vályogok.
7. Szürkés-sárgás, vagy fehéres meszes iszapos homokok.
8. Vörös homokos agyagok.
9. Bármilyen színű és fizikai jellegű kavicsos talajok.

A szőlőtelepítés szempontjából a 2. 5. 7. számú talajféleségek szénkénevezésre alkalmatlanok, a többiek alkalmasak. Az alanyfajták szempontjából pedig Portalisnak az 1. számú talajok, továbbá a 8. számúak általában alkalmasak. A 3. 6. és 9. számúak pedig abban az esetben, ha a szénsavas mésztartalom 11—12% on felül nem emelkedik. Ha ennél több, 16—17% ig használhatunk szükségből még Portalist is, de az ültetésnél mészteien földdel kosarazzunk. A 7-es számú talajféleségek (lazaságuk révén beálló) szárazabb természetük miatt Portalisnak akármilyen alacsony mésztartalom mellett sem alkalmasak. Megjegyzendő, hogy a Portalis-oltványok legalább 60 cent.-nyi talajréteget igényelnek.

Rupestris du Lotnak a 2. és 5. számú talajféleségek kivételével, 20—21% szénsavas mésztartalomig a többiek alkalmasak. Tekintve azonban azt, hogy az erdélyi hűvösebb éghajlat alatt a Rupestris du Lot késői érése még inkább előtérbe nyomul, a gazdaközönségnek itt a Rupestris du Lot alkalmazását, a megfelelő, minden oldalról tökéletesen kipróbált hibridek hiánya miatt csak szükségből ajánljuk.

Maros-Torda megye szürkés-sárgás meszes talajféleségeinek mésztartalma: a Mezőségeen a magas fekvésű régióban, a Nyárad-Maros közén és a Maros völgyében 10 és 18% között váltakozik, — kisebb telepítéseknél tehát ezen területeken Portalisnak kosarazással való ültetése által a Rupestris du Lot alkalmazása kikerülhet és lehetőleg mellőzendő. Magasabb mésztartalmakat a Nyárad völgyében s a Nyárad és Kis-Küküllő folyók közötti keskeny szalagban találhatunk, ahol a mésztartalom egyes helyeken, mint Kisadorjánban, Gyalakután 30% on is felülemelkedik. Az ilyen meszesebb foltokon a mésztartalom alapján már a Rupestris du Lot sem lenne használható, úgy, hogy mindenféleképpen valami mészállóbb és természet-

sen korán érő hybrid alanyra volna szükség. Az eddigi szűkebb körű tapasztalatok alapján a tömöttebb, nyirkosabb agyagokba és 12%-nál több mésszel bíró könnyebb agyagokba is a pécsi Solonis X Riparia 1-et, a lazább meszesebb talajnemekbe pedig a Riparia X Rupestris 101—14, számú hibridet lehet próbaképpen ajánlani.

A nemes fajtákat illetőleg a felújításban, különösen minőségtermő vidékeken a régi tősgyökeres eredeti fajtákhoz hiven kell ragaszkodni, a tömegbortermelésnél pedig az Erdélyben meghonosodott fajok mellett a Királyhágon inneni jobb minőségű, bőtermő és koránérő fajtákat kell mivelní.

A felújítás alapjául az éghajlati és egyéb körülmények alapján a gyökeres fás oltványt kell ajánlanunk. A zöld oltással való telepítés az oltvány tökéletes megérésének szempontjából a hűvösebb éghajlat alatt a rövidebb tenyészeti időszak keretében mellőzendő.

2. Torda-Aranyos vármegye.

Torda-Aranyos vármegye szőlőterületeit legnagyobb részben a minőség-borok vidékei közé kell sorolnunk; itt geográfaiag a bor minőségének alapján 4 szőlőrégiót különböztethetünk meg.

Elsőrendű az Aranyos folyó melléke: Hadrévtől egész Egerbegyig, ide tartozik továbbá a Maros mellékéről Bágyon község. Nagyhegy és Kercsed község Rozsamály dülője.

Másodrendű borvidék az Aranyostól észak felé húzódó Mezőségi terület.

Harmadrendű az Aranyostordai Maros melléke Virágosvölgytől Décséig. Azonkívül ide kell sorolnunk még Torda jobb fekvésű területeit.

Negyedrendű borvidék: Mészkö, Szind, Alsószentmihályfalva, Aranyosrákos, Várfalva, Sinfalva községek szőlőterületei, továbbá Tordának hidegebb fekvésű dülői.

A terület földtani kialakításában az ugynevezett sóagyagok, palás agyagok, mészkövek (alabastrom), dacit-tufák és homokpalák vesznek részt, amelyekhez néhány ponton még az Aranyos (talán diluviális) árterében felhalmozódott kavicsos rétegek sorakoznak.

A szőlőtelepítés szempontjából különösen az alanyfajták igényeinek alapján a különböző fizikai és chemiai jellegekkel bíró talajféle-

matra kiadni az egyesület pénztárából. Kimondja végre a közgyűlés, hogy egy már jutalmat nyert marha ugyanazon helyü kiállításán többé díjat nem nyerhet, de ha más helyen állíttatik ki, akkor igen.¹¹⁰

Az 1844 év dec. 1-én tartott választmányi ülés megválasztotta a vtdéki szarvasmarhakiállítás biztosságait és pedig Udvarhelyszékre nézve gróf Bethlen Jánost; a Zsibón tartandó szarvasmarhakiállításra nézve pedig báró Wesselényi Miklóst, Alsófehérmegyére pedig báró Kemény Istvánt. Együttal megkérte a választmány a nevezetteket arra is, hogy bíráló biztosokul ahoz értéket ők ajánljának.¹¹¹

Az 1845 évi július 29-én tartott állatkiállítás jutalmazására felkértettek gróf Csáky József elnöklete alatt Horváth Mihály, Zeyk Károly, báró Bánffy Dániel, Pál Mihály, Kósa Dániel, gróf Csáky György, Kelemen Béni. Egy név olvashatatlan. Az 1845 évi állatkiállításoknál általában tekintve az volt a vezérelv, hogy az alsóbb néposztály, a jobb és nemesebb szarvasmarhatenyésztésre buzdítassék.¹¹²

Az 1845 év július hó 29-én (elnök gróf Bethlen Pál) tartott közgyűlésen felolvassák a Szitaskeresztúron tartott marhakiállításrólí jelentést, mely szerint ott az első díjat nyerte Ugron János 1 éves tinója, melyet azonban azzal adott vissza, hogy az a jövő évben tartandó Udvarhelyszéki 1—2 éves tinónak adas-

sék.¹¹³ Ezután báró Apor Pál jelentése kerül sorra a Zsibón tartott szarvasmarhakiállítás és jutalmazásról, hol a 30 frtos I-só jutalmat báró Wesselényi Miklós nyerte el. Báró Wesselényi Miklós 20 ezüst frtot a kiállítás bizottságának azzal adott vissza, hogy az azon tinókra fordíttassék, amelyek a jutalmazottakon kívül a legjobbak. Hogy pedig annál nagyobb érdek ébresszessék, a nyertes tinókat virágfüzerekkel ékesítették és a városban zeneszóval körülhordozták őket.¹¹⁴ A közgyűlés a jelentéseket tudomásul vette és kimondta, hogy jövőre jutalomért (t. i. 1846-ban) csak nemes földészek pályázhatnak. E reform terén az 1846 évi jan. 26-án tartott közgyűlés még egy lépéssel tovább ment, s miután megújította előző évi határozatát vagyis azt, hogy pénzjutalmat csak nem nemes földész kaphat, kimondta egyttal azt is, hogy azért az előbbelők sem zárandók ki a jutalmazásból a miért részekre ezüstből és bronzból készült emlékpénzeket oszt ki és dicsérő okleveleket ad. Az adozó népnek pedig szabadságában állandó pénzjutalom helyett emlékpénzjutalmat is kérni.¹¹⁵ Az 1847 évi állatkiállításokra vonatkozó közelebbi adatokat az iratok halmazában — mivel azok rendezve nincsenek — nem találtam.

A földmivelés emelése érdekében Anwen-

¹¹⁰ A jelentést nem találok és így adataim csak töredékesek.

¹¹¹ A jelentést nem találok és így adataim csak töredékesek.

¹¹² Eredetije az Erd. Gazd. Egylet irattárában. Az 1846 évi állatkiállításra vonatkozó adatokat az iratok halmazában nem sikerült megtalálnom.

der gazdatiszt adott be egy igen fontos tervet, melyben ajánlja, hogy a birtokok összesítés által szabadabbá tétessenek; a terményeknek biztos piac szereztessék — szerinte a „commercium előmozdítassék“ —, a robot és desma eltörlését és végre a gazdák és gazdatisztek rendszeres kiképzését ajánlja.¹¹⁶ Mivel pedig szakszerű gazdaképző intézetünk nem volt, azért egy más beadványt is intézett az egylethez amelyben a hiányt pótlándó, azt ajánlja, hogy a nagyenyedi kollegium igen alkalmasnak mutatkozik a a gazdasági oktatás céljaira, miután az intézetnek nagy és terjedelmes földjei vannak. A gazdaságot vezető tiszt kötelezendő volna, az ifjuság elméleti és gyakorlati gazdasági kiképzésére.¹¹⁷ Az óvatosság vonul végig a választmányának az 1844 év első félévi működéséről készített jelentésén (beadva: 1844 évi július 26. és 30-ki közgyűlésen) midőn a választmány többek között ezeket mondja: „Mezőgazdaságunk tökéletesebb kifejlődését, nagyobbszerű előhaladását gátló akadályok megszüntetése egyedül a törvényhozástól függ, s így egyletünk működése felette korlátozott, hatása csekély.“¹¹⁸

(Folyt. köv.)

¹¹⁶ Eredetije u. ott.

¹¹⁷ Eredetije u. ott. Anvender tervének tárgyalását sehol sem találok. Sem a közgyűlési íjvek, sem pedig a választmányi íjvek között nem fordul elő, csupán az 1844 évi szept. 12-ki választ. ülés íjvében annyi, hogy e terv megvizsgálására íj. gróf Bethlen János és jegyző kéretnek tel. Valószínű, hogy mivel nagyon belevágot a politikai és jogi életbe, tárgyalni sem merték az indítványt, mert annak tárgyalása, könnyen veszélyeztethette volna az egylet fennállását.

¹¹⁸ Eredetije u. ott.

¹¹⁰ Eredetije az Erd. Gazd. Egylet irattárában.
¹¹¹ Eredetije u. ott.
¹¹² Eredetije u. ott.

lapírók nyugdíjintézetének Jókai-leple borította, a gyászolók nagy serege állotta körül. A földi maradványai elporladnak, de emlékét örökre megőrizték, mindig olyan hálával és szeretettel fogunk vissza gondolni reá, mint a milyen szeretettel csüngött ő az édes magyar haza földén és amilyen önzetlenül, példát adva az utókornak, munkálkodott mezőgazdaságunk előbbrevitelén.

Kodolányi Antal a hevesmegyei Bátorban 1835 február 16-án született régi gazdatiszti családból Középiskolai tanulmánya végeztével élete céljává a gazdasági pályát választotta s tanulmányait előbb Weichenstefanban, majd a lipcei gazdasági egyetemen folytatta. Haza érve, a Sennyei és Andrassy-családoknál vállalt titkári állást, majd a fővárosba jöve, élénk munkásságot kezd kifejteni a hírlapokban, gazdasági szaklapok és folyóiratokban.

Hosszabb cikksorozatban ismerteti a külállamok gazdasági szakoktatási rendszereit s előrehaladt mezőgazdasági kulturáját. 1862-ben a Kertészeti Egylet titkára lesz, szerkeszti a „Magyar Kertész” című szaklapot, majd egy év múlva az OMGE választja meg segédtitkárrá s az egyesület hivatalos közlönyének segédszerkesztőjévé s csakhamar nélkülözhetetlen munkatársa Korizmicz László ügyvezető-alelnöknek. Emellett a teendők mellett szerkeszti előbb az „Egyetértés”, majd a „Pesti Napló” közgazdasági rovatát, később az első magyar agrárius napilap, a „Magyar Föld” közgazdasági rovatát. A kormánykörök figyelme is feléje irányul s kiküldik őt Sporzon Pállal együtt külföldi tanulmányutra; a külállamok gazdasági szakoktatási viszonyairól jelentést ad s 1867-ben az ujonnan szervezett kolozsmonostori gazdasági tanintézet igazgatójává nevezik ki, melyet Kodolányi a weichenstefani intézet mintájára berendez. 1871-ben megírja „Mezőgazdasági üzlettan”-át, több beható tanulmányt tesz közzé bel- és külföldi szaklapokban s neve a külföldi gazdasági irodalmi körökben is ismertté válik. Lelkes hivatású szegődik a farmtársulat fölvetett szemléjének, melynek célja volt a gazdatiszti osztályból egy független magyar bérlőosztály teremtése. Hét évig vezette a Kolozsmonostori intézetet, melytől makacs torokbaja miatt kellett megválnia. A Gazdakörben tart előadásokat, majd megalakítja Mádyval a „Földmívelési Érdekeink” című szaklapot, 1877-ben kiadja „Gazdasági Könyvteli Naptárát”, majd a „Gazdasági számvitelt”, megpendítette a falusi gazdakörök alakításának eszméjét, kidolgozza a gazdaköri alapszabályokat. 1873-ban elfoglalja a műegyetemen a gazdasági tanszéket s a gazdaságtant adja elő, ezzel történvén meg az első lépés a gazdasági főiskola felállításához.

1894 december 7-én az OMGE. diszülésén ünnepli Kodolányit 25 éves gazdasági írói jubileuma alkalmából, nevére irodalmi alapítványt tesz. A második negyedszázad során is buzgó munkása Kodolányi az OMGE.-nek. A kongresszusok, vidéki agrárgyűlések résztvevője, a közteleki tanácskozásokról sohasem hiányzik. Az igazgató-választmánynak, a tanácsnak tagja, az irodalmi szakosztály elnöke, a szőnyegen levő kérdések tárgyalásánál, a határozatok meghozatalánál szava mindig nagy súlyjal esik mérlegbe. Számos közleményt ír a gyógy-nyertermesztésről, ez irányban önálló munkát is ír. Az aktuális napi gazdasági kérdésekhez a „Köztelek”-ben gazdasági lapokban valamint többi szaklapjainkban is gyakran hozzászól,

buzdítja a fiatal főrangú nemzedéket a gazdasági kérdésekkel való foglalkozásra.

Az OMGE közgyűlése 1907-ben félszázadon át kifejtett irodalmi működésének elismerésül tiszteleti taggá választja. Az E. G. E. tiszteleti tagjává választotta 1894 évben.

Irodalmi munkásságának jellemzésére elégnek tartjuk ehelyütt röviden felsorolni nagyobb munkáit, természetszerűleg nem számolhatunk be a tér rövidsége folytán számos közgazdasági értekezéséről és tanulmányairól, melyek fél század alatt a hazai és a külföldi sajtóban napvilágot láttak

Növénybonc-, vegy- és élettan. (Pest, 1867.) A testalak s a haszonvételi termelőképesség közötti viszony a szarvasmarhánál, (Kolozsvár, 1870.) Utmutató kérdések a gazdasági napló vezetésére. (1871.) Georgikoni felolvasások. (1869—72.) Kolozsvári gazdasági tanintézetű évkönyv. (Hat évfolyam.) Haszonbéri mintaszerződések (1874.) A Jelinek-féle gyümölcsnemesítési és tenyésztési eljárás leírása. (1873.) A lótenyésztés (1876.) Gyümölcsfatenyésztés cserép- és faedényekben. (1877.) Gazdasági számvitel kisczédák számára. (1877.) Gazdasági könyvteli naptár. (1877. évtől máig.) A rózsatenyésztés. (1886.) Községi gazdakörök alapszabályai. (1887.) Német nyelven; Landwirtschaftlicher Schreibkalender. Die Cultur u. Zubereitung des Flachses (Bécs, 1870.) Ez utóbbi munka több kiadást ért.

Kerpely Kálmán.

(X.) Nem mulaszthatjuk el, hogy állami szolgálatába lépésének huszonöt éves jubileuma alkalmából meg ne emlékezzünk Kerpely Kálmánról, a debreceni gazdasági akadémia érdemeiben gazdag igazgatójáról. Nem mulaszthatjuk el pedig azért, mert Kerpely mint tanár, mint a mezőgazdasági tudományok hivatott művelője, mint a dohánytermelésnek lelkes apostola eddigi eredményes, messze kiható s üdvös munkálkodásával méltán kiérdemelte azt, hogy az ország minden részében visszhangra találjon az a meleg ünnepeletetés, melyben a közel múltban része volt.

Mi a legőszintébb tisztelet és hálás elismerés hangján üdvözljük Kerpely Kálmánt, bár Erdély határain kívül működik. Annak dacára sokoldalú és irányu munkálkodásának áldásos hatását mi is érezzük. A mezőgazdasági tanügy előbbrevitelére terén kifejtett tevékenységének, a gazdasági tanintézetek akadémiakká való átszervezésének nagy munkájában, az új akadémiák szervezete, beosztása, tanzerve tekintélyes részben az ő munkálkodásának elismerésre méltó gyümölcsei. Kolozsmonostori tanintézetünknek átszervezésében, — erős gyakorlati érzésével, széles alapokon nyugvó körültekintésével és szervező képességével — egyik hatalmas segítő társunk volt. A növénytermelés terén tanulmányaival és irodalmi működésével: a növénytermelési kísérleteinek végrehajtásával: az elért kedvező eredményeknek a gyakorlatba való átültetésével, elterjesztésével gazdaközönségünk előtt kiváló tekintélyt szerzett magának.

A debreceni dohánytermelési kísérleti állomás alapításával, szervezésével és oly nagyarányú fejlesztésével dohánytermelésünk felé fordította nemcsak az ország, hanem a külföld figyelmét is: megindítója lett a dohánytermelés elősegítésére irányuló ténykedések legnagyobb részének, ami által a dohánytermeléssel foglalkozó magyar gazdaosztálynak megbecsülhetetlen szolgálatokat tett.

Nagybecsüljük Kerpelyben azt, hogy dacára nagyarányú igazgatói, tanári és állomás vezetői elfoglaltságának minden mozgalomban, különösen ami a mezőgazdasági növénytermelés előbbrevitelére érdekében folyamatban van, tevékeny részt vesz, gazdátársaival szoros összeköttetést tart fenn és minden alkalmat megragad, hogy szóval, tettel, tollal előbbre vigye mezőgazdaságunkat.

A magunk részéről, midőn a legmelegebben és a legszívelesebben köszöntjük Kerpely Kálmánt: pályafutásának huszonötödik esztendejében, kívánjuk neki, hogy még az évek hosszú során át fáradhatatlanul, minden legkisebb baj nélkül munkálkodhassék a mezőgazdaság fejlesztése terén és nemes munkálkodásának áldásos eredményeiben minél huzamosabb időn keresztül gyönyörködökessék megelégedéssel.

Krassai Jovag Kerpely Kálmán, fia Kerpely Antal miniszteri tanácsosnak, a nagynevű vaskohásznak és Szende Ilonának, született Oravicabányán, Krassószerény vármegyében, 1864 október hó 13-án. Iskoláit Selmechányán és Budapesten, majd a gazdasági tanintézetet Keszthelyen végezte. Tanulmányait mind a legnagyobb sikerrel és tanárainak legteljesebb elismerésével végezte. A gazdasági tanintézet elvégzése után katonai kötelezettségének tett eleget a cs. és kir. 24. számú vadászászlóaljnál, ahová mint tartalékos tiszt, illetve később mint szolgálaton kívüli viszonyban levő hadnagy is be volt osztva. Katonai szolgálata után Halleba ment tanulmányainak folytatása, illetve kiegészítése végett. A hallei gazdasági egyetemről hazajövén, 1884-ben gazdasági segéddé neveztetett ki a ménesbirtokokra s mint ilyen Mezőhegyesen és Kisbéren működött.

1890-ben a gazdasági tanintézetnél működött mint intéző segéd és mint ilyen előadója volt a gazdasági növénytanak és növénykörtannak. Keszthelyről mint segéd tanár át lett helyezve Debrecenbe 1892-ben, ahol még ugyanazon évben rendes tanár is lett és ellátta a növénytermelési tanszék teendőit, vezette a kísérleti teret. 1897—1899-ig a most már megszüntetett debreceni vetőmagvizsgáló-állomásnak is vezetője volt. 1897-ben alapította meg a dohánytermelési kísérleti állomást. 1898-ban a debreceni gazdasági akadémia igazgatói teendőivel lett megbízva, majd 1899-ben igazgatóvá kinevezte. Mint igazgató 1904-ig vezette a tanintézetet. Igazgatósága alatt lett átszervezve, újraépítve és kihelyezve a tanintézet Pállagpusztára Debrecenből, még pedig olyan módon, hogy ma a debreceni akadémia európai hírnevű. A debreceni tanintézet kitelepítésével Kerpely a reá bízott feladatnak teljes sikerrel való megoldása után visszavonult az igazgatástól, hogy menten min-

Minden gazdaságban
nélkülözhetetlenek!!

Európaszerte első helyen elismert kitűnő szerkezetű és legolcsóbb, a gazda minden követelményeinek legjobban megfelelő

„Eredeti Kálmár-rosták”

Ez óvi újdonságainkról sziveskedjék ingyen árjegyzéket kérni

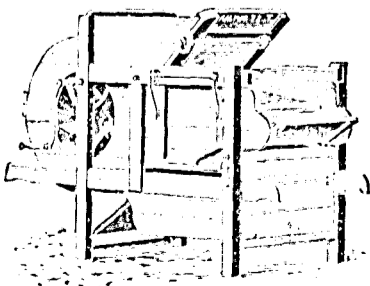
KALMÁR ZS. és TÁRSA Hódmezővásárhely

Különleges termény tisztító gépgyár és vasöntöde.

Vezérképviselő

A Magyar Királyi Államvasutak Gépgyárának Vezérigynöksége

BUDAPEST, V., Váci-körút 32.

den adminisztrációs kötelességtől, teljesen tudományos tanári és irodalmi működésének szentelhesse tevékenységét. 1904 augusztus havában megjelent legmagasabb királyi kézirat Kerpelyt a gazdasági tanügy érdekében kifejtett hasznos működésének és érdemeinek elismerése mellett igazgatói állásától saját kérelmére felmentette és neki egyúttal a gazdasági akadémiai tanári címet és jelleget adományozta. 1907-ben a magyaróvári gazdasági akadémia igazgatói teendőit végezte, ahonnan 1908-ban mint gazdasági akadémiai igazgató ismételtén Debrecenbe került az akadémia átszervezett intézet élére, amely minőségében még ma is működik.

Több ízben nyert kiküldetést Németországba, 1898-ban Törökország, Románia, Hercegovina és Bosznia, 1900-ban Olasz- és Franciaország dohánytermesztési viszonyait tanulmányozta. Németországban előadásokat is tartott.

Gazdatársadalmi téren is minden mozgalomban igen tevékeny részt vesz. 1896-ban a debreceni gazdasági egyesület titkári teendőit végezte és Hajdu vármegye közgazdasági előadója is volt. Az Omge életében igen-igen nagy tevékenységet fejt ki mint választmányi tag, mint a növénytermelési szakosztály társelnök, mint a Köztelek rovatvezetője.

Önálló munkái: A cukorrépa mint ipari növény. Budapest 1891. — A buza bokrosodása. Keszthely 1892. — A buzaszem anatómiája és fiziológiája. Keszthely 1893. — A gabona megdülése. Keszthely 1895. — A párisi kiállítás dohányai. Budapest 1902. — A dohánytermelési kísérleti állomás jelentései 1900, 1904. — Dohánytermesztés. 1907. — Diszdohányok termelése. 1908. — Műtrágyák helyes alkalmazása. 1910. — Szakközleményeinek száma sok-sok százra rug.

— **Előléptetések a földmivelésügyi miniszteriumban.** A király a földmivelésügyi miniszter előterjesztésére dr. *Hampel Antal*, dr. *Kóds Mihály*, *Lipthay Béla* és *Márton Ödön* dr. miniszteri titkárokat miniszteri osztálytanácsosokká nevezte ki, *Viczian Antal*, *Radisics István*, *Kóds Jenő*, *Eszterhay Jenő* és *Lavotta József* dr. miniszteri titkároknak pedig a miniszteri osztálytanácsosi címet és jelleget adományozta.

Az előléptetettek közül erdélyi hazarésünk főképen dr. *Kóds Mihályt* ismeri, aki az erdélyrészi miniszteri kirendeltségnek helyi vezetését (Marosvásárhely székhelylyel) már évek óta kiváló buzgalommal látja el.

— **Gazdanapok Budapesten.** December 11.-én, az O. M. G. E. közgyűlése napján, délben, a Royal szálloda nagytermében, folyt le a Károlyi Sándor emléklakoma, melyen a Károlyi serleggel Mezőssy Béla mondott nagyszabású és irányjelölő pohárköszöntőt. Ugyanezen alkalommal nyilatkoztak meg az agrárszermék mellett: *Darányi Ignác*, *Desseffy Aurél*, *Gr. Apponyi Albert* és kiváltképen *Gr. Tisza István*.

Másnap, 12.-én volt a G. E. O. Sz.-nek nagygyűlése.

Mindkét alkalommal óriási gazdasági közönség gyűlt össze, tanúságot téve megjelenésével az agrárszermék iránti törhetetlen hűségéről és ragaszkodásáról.

Az E. G. E. képviselőiben: *Gr. Bethlen István*, *Juhász Árpád*, *Sztankovits János* ig. vál. tagok és *Tokaji László* titkár — vettek részt mindkét aktuson.

— **Téli gazdasági iskola Szilágysomlyón.** A szilágysomlyói földmives-iskolával kapcsolatosan szervezett *téli gazdasági iskola* két

hónapos tanfolyama január 5-től február 28-ig tart, melynek tartamára 20 benlakó és a helyi viszonyoknak megfelelő számú künnlakó tanulót vesznek föl. A benlakók ingyen ellátást és lakást is kapnak. A tanfolyam elméleti és gyakorlati s a tanterv az összes gazdasági kérdéseket felfeleli. A tanulók által készített háziipari tárgyak a készítőik tulajdonát képezik. A képzés főként és kiválóan gyakorlati alapon történik. A meghatározásokat kerülik. Tankönyv és jegyzet készítését mellőzik. Fölvilágosítással a szilágysomlyói földmives iskola igazgatósága szolgál.

— **A gazdatisztnek a felmondás csak írásban érvényes.** Felmerült esetből kifolyólag elvi jelentőségű határozatban mondotta ki a Kuria, hogy a gazdatiszt szolgáltatásának a gazda részéről nem írásban eszközölt felmondása érvénytelen akkor is, ha a gazdatiszt a felmondást el is fogadta. A gazdatiszt szerződésének botrányt okozó magaviselet miatt való felbontása csak a felmondás okának írásbeli közlése mellett érvényes; ezt a felbontás okának perbeli tárgyalási jegyzőkönyvben való előadása nem pótolja. (Kuria 1910. október 6. G. 129/1910 sz. a)

— **A német borok ára.** A legalacsonyabb eladási árt a franki borkereskedők szövetsége az en gros kereskedelemben hektónként 90 márkában állapította meg. A szövetség egyúttal figyelmeztet arra is, hogy a közel jövőben a bornak még további áremelkedése várható és hogy a mai üzletmenet szerint a szokott kedvezményeket, ugymint hosszabb hitelnuyjtás, franco szállítás, díjtalan csomagolás stb. lehetőleg be kell szüntetni.

— **A maroshévíz-bélbor-borszék-gyergyótfölgyesi h. é. vasut engedményese,** Fónagy Béla budapesti mérnök a vonalról tájékoztató leírást bocsátott az érdekeltek rendelkezésére, melyben kérelmet intéz hozzájuk, hogy a vasut létesítésében támogassák őt. A vasut létesítése érdekében az érdekeltek november 28-án d. u. 2 órakor Gyergyószentmiklós városánál értekezletet tartottak.

— **Magyarország ideai borforgalma.** A statisztikai hivatal október havi jelentése szerint *behoztunk* október végéig összesen 10,882 hl. mustot (293,814 K.), bort hordóban 246,911 hl.-t (5,614,756 K.), bort palackban 2318 hl.-t (312,930 K.). *Kivittünk* ugyanakkor 128,516 hl. mustot (3,149,927 K.), bort hordóban 641,501 hl.-t (17,788,828 K.), bor palackban 5793 hl.-t (643,023 K.). Ez a borforgalmunk természetesen szinte kizárólag Ausztriára szorítkozik, mert pl. a hordóborban behozott 246,911 hl.-ből 243,359 hl. és a hordóborban kivitt 641,501 hl.-ből 307,588 hl. Ausztriára esik. A vámkülföldi borkivitelre tehát kerek számban csak 34,000 hl. esik. Bármily jelentéktelen azonban ez az exportmennyiség, mégis kitűnik belőle, hogy vámkülföldi kivitelünk az előző évekhez képest (20—25.000 hl.) emelkedett.

— **Drágább lesz a szivar.** Az 1911-iki költségvetési előirányzat a dohányjüvedék bevételeit 10 millió koronával többre becsüli, mint ebben az esztendőben volt és pedig azért, mert a pénzügyminiszter 1911. július 1-én a dohánygyártmányok árát felemeli. Július 1-től kezdve a közönséges szivar ára 1 fillérrel drágább lesz. A rövid szivar 5 fillér helyett 6 fillér lesz. A közép és finomabb minőségű belföldi gyártmány két fillérrel megdrágul. A trabuko 16 fillér helyett 18 fillér, a britanika 14 fillér helyett 16 és a regalitasz 18 fillér helyett 20 fillér lesz. A különlegességek és a havanna szivarok ára tetemesen megdrágulnak. Azok a szivarkák, amelyek darabonként kerülnek eladásra, egy fillérrel drágulnak meg, a különlegességi szivarkák árát is felemelik.

— **A száj- és körömfájás terjedése** még mostan sem akar szünetelni, noha 8—9 vármegye kivételével az egész ország fertőzve van vele. A 15 erdélyi vármegyéből egy sem mentes a száj- és körömfájástól, különösen Kolozsvármegyének csaknem minden községében dul még mostan is. Jelenleg 202 kolozsvármegyei község van fertőzve. Kolozsvármegyében a száj-

és körömfájást szept. 24.-én Ajtónban konstatálták először, hova a szomszédos Aranyos-Torda vármegyéből hurcolták be. Hiába való volt az állatorvos óvintézkedése a zárlat, stb. rövid 3—4 hét alatt fertőzve voltak már a nádamenti, gyalui, kolozsvári, mócsi járások is. Ugyszólván Erdélynek az egész állatállományát megfertőzte már azóta, de ha még tovább tart az enyhe idő még vehemensebben fog kitörni, ha pedig a tél is enyhe lesz akkor még csak tavasszal fogjuk érezni igazában ennek borzasztó következményeit, a mikor ha török, ha szakad, szántani, vetni kell és marháinkat nem hozhatjuk ki az istállóból a száj- és körömfájás miatt, mely egész Európában fellépett mostan.

— **A Magyar Szőlősgazdák Országos Egyesületé-nek** irodalmi szakosztálya *Istvánffy Gyula* elnöklésével tartott ülésén elhatározták, hogy a tél folyamán Budapesten és Budafokon 5—6 napos *szőlészeti és borszészeti előadást fog-nak rendezni* az aktuális szőlészeti kérdések megvitatására. A tanfolyam tartama alatt néhány kirándulást is terveznek a nevezetesebb pincegazdaságok megtekintése céljából. Az előadások könyv alakjában is megjelennek.

— **Görögország bortermése és borforgalma.** Görögország 1910. évi termése mintegy 30 százalékkal kisebb a tavalyinál. A peronospora és az oidium nagy pusztítást vitt véghez a vörösborszőlőben. Amikor a kis termés folytán felszálltak az árak, a nagy cégek felhasználták a kedvező alkalmat és a kiadós és finom ízű Morea szőlőt leszüretelték úgy, hogy nagyobb borkészletek fölött rendelkeznek. A francia vevők elsőnek jelentek meg a piacon és igen kedvező áron eszközöltek vásárlásokat (25 frankig, hordó nélkül) főként 11—13 fokos fehérborokban. A vörösbortermés alig fedezi a belső szükségletet, áraik magasak, 11—12 fokos fehér- vagy vörösborkéért most 20 frankot fizetnek hl.-ként az édesborok kivitele majdnem megszünt.

— **Az új bortörvényt** nem ismerik még mostan sem az italmérők, azért igen helyénvaló dolog volna, ha a hatóságok a szükséges felvilágosításokat megadnák és a nyilvántartásokat megvizsgálnák, hogy azok pontosan vezettek-e mindenütt. A felvilágosítások megadása után aztán tartson a hatóság még egy vizsgálatot, amikor ha a törvényben előirt kivánalmaknak nem felel meg az italmérő, fenytse meg szigorúan az illetőt. Különösen fontos a nyilvántartás pontos vezetése, mert a természetben meglevő és a kimértként a nyilvántartásba bejegyzett bor összegének egyezni kell a bevételezett bor összegével. Ha több van az arra mutat, hogy az illető vízzel szaporította és ennek az alapján már a hatóság megindíthatja a nyomozást, mintát vehet a gyanusnak vélt borból, ha azt adni vonakodnék az illető, a szükséghez mérten karhatalmat is vehet igénybe a vizsgálatot eszközölő hivatalos közeg. A minta vételtelt csendben és titokban kell lehetőleg végezni, nehogy az italmérő hírnevét ártatlanul is meghurcoltassa a hatóság azzal, hogy feltűnő módon végzi a vizsgálatot, mintavételt. Ha azonban a vizsgálat kiderítené, hogy a bor hamisítva van, akkor a törvény értelmében a kiszabott pénzbéli büntetésen kívül, még egy- vagy két helyi napilapba is kiteendő a hamisító költségén. Ha ezt és a paragrafusok pontos betartását az illetékes hatósági közegek szigorúan ellenőriznék, remélhetnők, hogy a magyar borok jó hírneve megint visszatérne, az irántuk való bizalom megerősödne, minek egyik következménye volna a magasabb borárak elérése is.

A LAPFELÜGYELŐ BIZOTTSÁG FELÜGYELTE MELLETT
FELELŐS SZERKESZTŐ ÉS KIADÓ:

TOKAJI LÁSZLÓ.

A LAP AZ ERD. GAZD. EGYLET TULAJDONA

**A MAGYAR
JELZÁLOG HITELBANK**

KOLOZSVÁRI KÉPVISELŐSÉGE

(Jokai-u. 2. sz. I. emelet.)

FÖLDBIRTOKRA

és a nagyobb városokban fekvő

H Á Z A K R A

15 évtől 65 évig terjedő törlesztéssel

LEGOLCSÓBB KÖLCSÖNÖKET nyújt.

A jelzálogul felajánlott erdőnyrészi ingatlanok értékére és a megszávozandó kölcsön összegére nézve

AZ ERDELYI GAZDASÁGI EGYLET bizalmi férfiai adnak véleményt.

A KÉPVISELŐSÉG elfogad

TAKARÉK-BETÉTEKET

és előnyösen kamatoztat.

Telefonszám 27.

2001

Elsőrendű vetőmag:

Váltó-buza Oroszországból eredő, nálunk kitűnően bevált, 11 év óta az őszibuza hozamát minden évben jelentékenyen felülmuta,
rozsdának teljes mértékben ellenáll..... 25 kor.
Duppai-zab..... 16 kor.
métermázsánkénti árban kapható özv. gróf Pejácsevich Arthurné mezőöri uradalmában. Árak Virágosvölgy vasuti állomáson, vevő zsákjaiban értendők. Öt métermázsánál kevesebb nem szállítatik.

Megrendeléseket elfogad:

NAGY GYULA,
MEZŐÖR, u. p. KOLOZS.

2519

OBERDING ANTAL

vizvezeték és csatornázási vállalata
Kolozsvárt, Bástya-utca 4. szám. (Óvár.)
Telefon-szám: 625.

Készít fürdőszobákat, closeteket, mosdó-asztalokat, új házi vezeték berendezéseket. — Továbbá készít vidéken vizvezeték szivattyú állomással vagy forrás foglalással. — Elvállal jutányos árban évi jókarban tartásokat és minden szakmába vágó javításokat pontosan és a legjutányosabban.
2436

A LEGNAGYOBB ÁLLAMI ÉS ELSŐ DIJAKKAL KITŰNTETVE

Bogyay Gyula tájkertészete

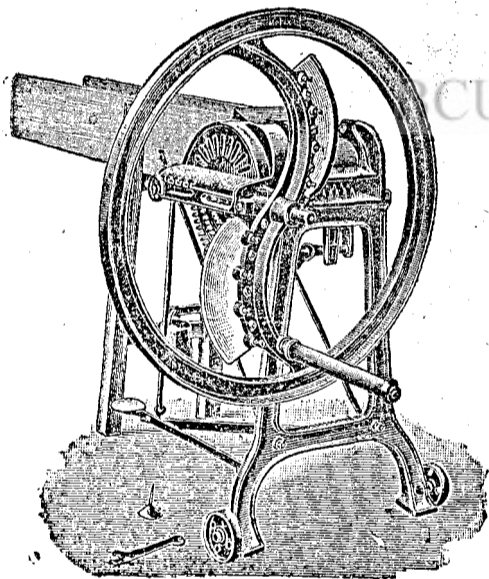
tájkertész és kertépítő
BUDAPEST

Telefon 25-33. Kerttechnikai iroda: Telefon 25-33

2278 **VII., Gizella-ut 15.**

(Lakás: Stefánia-ut 1. szám.)

2015

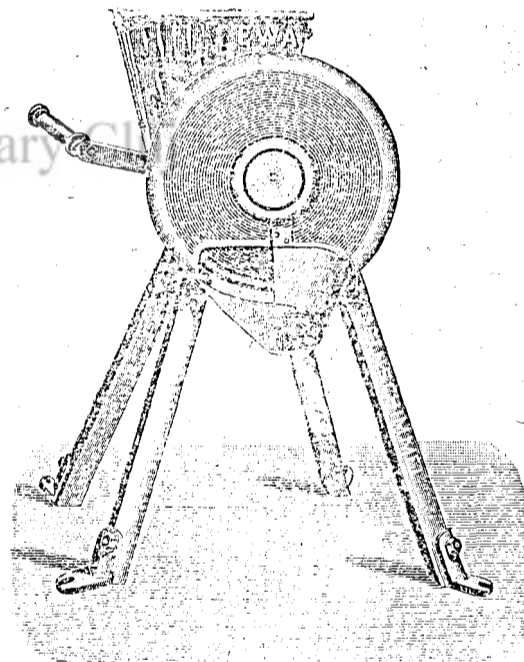
Takarmány

kikészítőgépek,
szecskavágók,
répavágók,
darálógépek,
füllesztők,
morzsológépek,

valamint **teljes takarmánykamrák.**

Az elismert legjobb anyagból
= és kitűnő szerkezettel, =

olcsó árak és kedvező feltételek mellett

Árjegyzék, árajánlat kívánatra bérmentve!!!

Bächer Rudolf-Melichár Ferencz cégnél.

Magyarországi vezérképviselő: Szücs Zsigmond

BUDAPEST, VI., Nagymező-utca 68-ik szám.

Szivattyúk és Mérlegek

különleges gyár
Garvenswerke,
Wien, II., Handelsquai No. 130.
Mintaraktár: I., Schwarzenbergstrasse 6.

2080

Legnagyobb választék és legjutányosabb árban kapható.
 Divatos férfi ingek, alsó-nadrágok, gallérok, kézelők és finom angol és francia zsebkendők.
 Női len és chiffon ingek, bugyigók, szoknyák, háló ingek és kabátok.
 Fiu és leányka-féhérnemű minden nagyságban és minőségben állandó raktár.

Sárga Kristóf

utódai

fehérnemű, vászon és szőnyeg nagy raktára
 Kolozsvártt, Deák Ferencz-u. 3.

Telefon-szám 567.

Telefon-szám 567.

Matrac, paplan, pokróc, valamint mindenféle ágyhuzat szakszerűen készítve, olcsó árban található. — Minden fajtájú és nagyságú szalon, ebédli és futószőnyeg, gyapjú és csipkefüggönyök.

Amerikai önműködő ablak-rolletták egyedüli főraktár.

VEGYEN!

VEGYEN

Konverzionális Jelzalog-Sorsjegyet!

E sorsjegyek mindenikét kihúzzák a törlesztési huzáson és a nyeresemény huzásokon az a sorsjegy is tovább játszik, melyre előzőleg egy vagy több nyeresemény már esett. E sorsjegyek 70 éven át játszanak és kaucióképen is letehetők. Legnagyobb főnyereseménye:

egy millió korona.

Huzások: minden év február 25-én, ápril 25-én, június 25-én, augusztus 25-én, október 25-én és december 27-én.

Részletre:

egy darab 15 havi részletfizetésnél havi 10 korona
 egy darab 17 havi részletfizetésnél havi 9 korona
 egy darab 20 havi részletfizetésnél havi 8 korona
 egy darab 23 havi részletfizetésnél havi 7 korona
 egy darab 28 havi részletfizetésnél havi 6 korona
 vagy letétre 20 K foglaló lefizetése után legolcsóbb kamatra.

A nyeresemények azonnal a vevőt illetik.

2004 Kapható a

Kolozsvári Takarékpénztár és Hitelbank részvénytársaságnál

Mátyás király-tér 7 szám alatt.

Kertész,

ki a dísz és konyhakertészetben teljes jártassággal bír, 1911 január 1-ére alkalmaztatik. Csakis kis családú, román nyelvet beszélő egyén pályázhat. Olyanok, kik 30 holdas szőlőkezelésére kellő szakképzettséggel és gyakorlattal bírnak, előnyben részesülnek. Pályázatok a fizetési ígérek megjelölésével és bizonyítvány másolatokkal:

Bervei Jónás Adolf

szeszgyára címre, Gyulafehérvárra intézendők.

2518 II.

Gazdasági ispán

kerestetik nagyobb gazdaságba tanyára 1911 február 1-én való belépésre.

Megkivántatik: több évi gyakorlat, erélyes, szorgalmas, józan-életű, nős, kis családú, aki a román nyelvet szóban bírja. Pályázatok fizetési igények megjelölésével és bizonyítvány másolatokkal:

Bervei Jónás Adolf

szeszgyára címre, Gyulafehérvárra 2518 I. intézendők.

Állást keres.

Gazdasági taniutézeti és felsőbb szőlő- és borkereskedelmi tanfolyami oklevéllel bíró (23 éves ref. vallású) fiatalember.

Címe a kiadóhivatalban.

2512

A Hunyadmegyei

Első Gőzeke-Vállalat

elvállal két mozdonyu Fowler-féle gőzeke garniturájával Erdélyben tavaszi és őszi bérszántást, ugyszintén rigolozást.

Szerződés kötés esetén szántató kívánságára jó minőségű kőszénről vállalkozó gondoskodik.

Bővebb felvilágosítással szolgál:

Barcsay Andor dr. országgyűlési képviselő,

Budapest, IV. Molnár-utca 11.

2016

Szőlő oltványokat

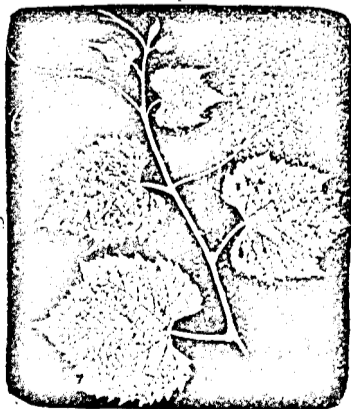
a legkiválóbb bor és csemegefajokban

amerikai alanyvesszőket,

Riparia portális, Monticola és Hybrid fajokban hazai

sima s gyökeres vesszőket

a legjobb minőségben szállít a saját nagy kiterjedésű, mintaszerűen kezelt telepek és szőlőgazdaságából ::

Ambrosi Mihály erdélyi első szőlőoltvány telep tulajdonosa

Medgyesén.

Tessók árjegyzéket kérni.

2517

ERDÉLYI BANK

és TAKARÉKPÉNZTÁR R.-T.

Kolozsvár, Mátyás kir.-tér 32

M. kir. szabadalm. osztálysorsjegyek főelárusító helye. A bank elfogad betéteket

takarékpénztári könyvekre, folyószámlákra s azokat felmondás nélkül visszafizeti.

Leszámitól, váltókat, utalványokat, járadékokat, checkeket, kisorsolt értékeket stb. stb.

Értékpapirokat, idegen pénznemeket elad és vásárol.

Előleget ad értékpapírokra, folyószámlán és előre meghatározott időre.

Díjmentesen bevált szelvényeket és elvállalja a sorsjegyek revízióját.

Kibocsát utalványokat, checkeket, hitelleveleket bármely külföldi piacra.

Rendelkezésre tart felek saját zárai alatt tűz- és betörésmentes páncélszekrényeket. (Safe Deposits.)

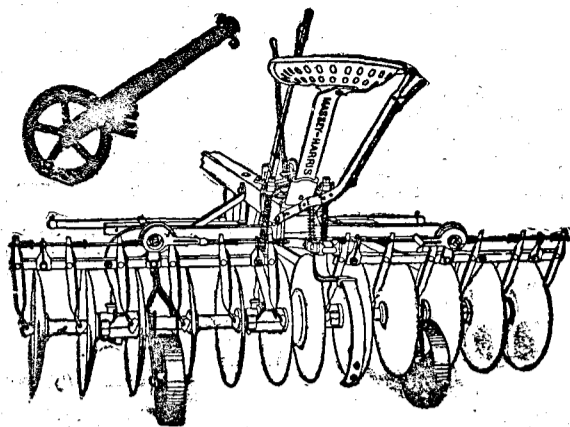
2017

Üzleti órák:

d. e. fél 9-től fél 1-ig, d. u. 3-tól 5-ig.

Hirdetéseket a legjutányosabban az „Erdélyi Gazda” kiadóhivatal vesz fel.

Massey-Harris Co. R. T. Fűkaszó, aratógép és földmivelő eszközök gyára.

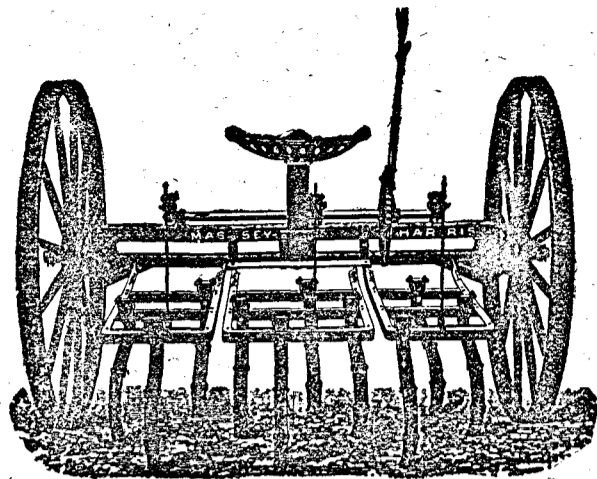

Tárczás-borona.

Toronto
Észak Amerika.

A világ legjobb gyártmányai.

Arjegyzéket kívánatra
ingyen küld a
Massey-Harris
Co. részvénytársaság

Cultivátor.

BUDAPEST, Alkotmány-utca 23. sz.

2379

Erdély Legnagyobb Drogeriája!

Főraktár mindennemű bel- és külföldi gyógyszer különlegességekből,
köszerek és betegápolási eszközök

ALLATGYÓGYÁSZATI CIKKEK
LITTKE LŐRINCZ

(ezelőtt Burger.)

Gyógyáru-vegyyszer-, pipere és illatszer üzlete Kolozsvar, Mátyás király-tér 32. sz. Telefon 250.

HÁZIASSZONYOK FIGYELMÉBE!

Házilag készítenő igen jó LIKÖRÖK és RUMOK előállítására kitűnő FRANCIA AROMAKAT hozok forgalomba, melyeket 1 liter Likör vagy Rum készítéséhez bármely aromába 60 fillérért üvegekben árusítok.

2422

Készítése gyors, olcsó és tiszta:

A következő aromákban:

Allasch	Barack	Cognac	Császárkörte	Megy	Rózsza
Anisette	Benedictiner	Curacao	Kávé (Mocca)	Narancs	Rum
Ananas	Cacao	Chatreuse	Kömény	Punch	Seprő
			Maraschnó	Pfefferüma	Szilvium
					Törköly
					Vanília

Naponta 2-szer postai szétküldés!

Yes amerikai porcelán puder 5 korona helyett csak 4 korona, kisebb doboz 2 korona 50 fillér.

Háztartási cikkek!

Gazdasági cikkek!

A „Nagyszebeni Földhitelintézet”-től

10-50 éves lejáratu

olcsó ingatlan jelzalog-kölcsönöket, szerzek konvertalok más intézeti terheket, rendbeszedem egyuttal az elhanyagolt telekkönyvi birtok és teherállapotot, kagyors és költséget kimelő eljárással.

A „Nagyszebeni Földhitelintézet”-től adó- és egyéb levonásmentes, óvadékképes, különösen katonai óvadékkul alkalmas, a földsdéken is jegyzett 50 év alatt kisorsoandó

4 1/2 %-ot tisztán jövedelmező zálogleveleket. A szelvények költségmentesen az Intézetnél Nagyszebenben és a „Kolozsvari Kereskedelm. Banknál” ki-fizettetnek 2018

A legmegbízhatóbban közvetitem magán- és bérházak, birtokok és bérletek, erdők, bányák és ezek termékeiuck adás-vételi ügyleteit.

Telefon: 859. sz.

Erdélyi erdő-, faanyag- és bányauőgyűnökség GOMBOS BENO Kolozsvar, Feren; József-ut 7.

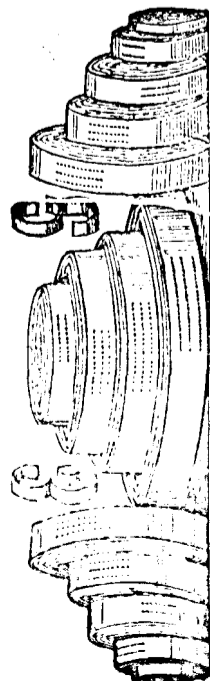
A „Nagyszebeni Földhitelintézet” kizárólagos ügynöksége

Ispáni állást

keres, azonnali belépésre földműves iskolát kitűnően végzett, 2 évi gyakorlattal bíró, nőtlen, 23 éves ref. vallásu fiatalember; ki a gazdaság minden ágazatában kellő gyakorlattal bír,

valamint a tejjgazdaság és tehenészet-hez is ért. — Cime:

Joó Sándor Magyarláros,
Szolnok-Dobokamegye.

Gmeiner E. gépszijgyár Brassó.

Ajánl saját gyártmányu: Elsőrendű szimpla és dupla színű-rgépszijat 600 mm. szélességig. Többféle vraró és kötő-szijat legjobbminőségben. Elsőrendű gépszijbőröket javításokhoz minden vastagságban.

Azonkivül szállit legjobb minőségű gép- és hengerolajokat, gőzgépek és motorok kenésére

Ajánlatok és minták megkeresésre.

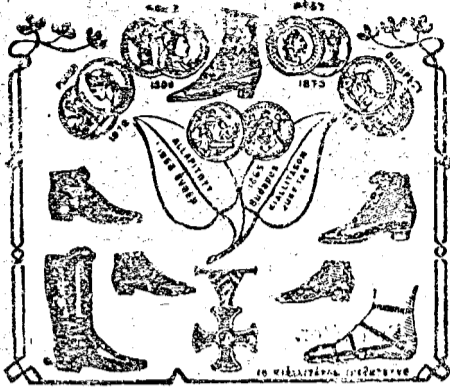
2275

MATUTSEK JÓZSEF

KOLOZSVÁRT, Szentegyház-utca 3.

Ajánlja általánosan elismert saját műhelyében készült
FÉRFI és NŐI CIPŐ RAKTÁRÁT.

2019

Vidéki megrendelések mérték után de legbiztosabban egy használt, a lábra találó cipő beküldésével a legjobb anyagból és divat szerint lehetőleg gyorsan teljesítenek.

CLAYTON & SHUTTLEWORTH
Budapest, Váci-körút 68.

által a legújabb és legkiválóbb gépek mellett ajánlatosabb

Locomobil és gőzcséplőgépek,
szalmakaszalók, járgány-cséplőgépek, lóhera-cséplők, tisztító-rosták, konkolyozók, kaszáló- és szatógépek, szénagyűjtők, boronák, sorvetőgépek, Planet Jr. kapálók, szecskavágók, répvágók, kukorica-morzsolók, darálók, őrlőmalmok, egyetemes acél-ékek, 2- és 3-vasú ékek és minden egyéb gazdasági gép.

Szőlőkötöző-fonál
jobb és olcsóbb mint a raffia.

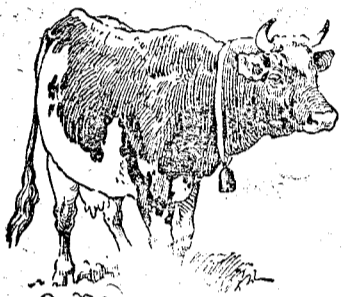
ZSÁK és PONYVA

a legjobb minőségben és legjutányosabban a **Fischer-féle**

zsák és ponyvagyárban Budapest Nádor-utca 31-33 sz. szerethető be. A Fischer-féle szab. impregnált szavatolt tiszta lenből készült vízhatlan ponyvák nagy strapa mellett is eltartanak 10-12 évig. A 28 év óta fennálló Fischer-féle zsák- és ponyvagyár az ország legjelentékenyebb uradalmainak és vízszeladójának szállítója.

Pontos, szolid kiszolgálás.
Ponyvakölcsönző intézet
Tessék ajánlatot kérni!

2260

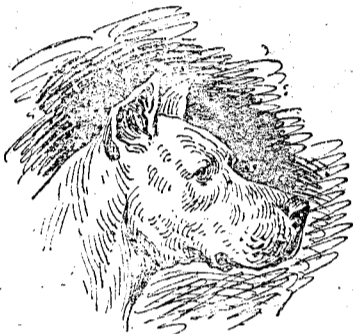

Kwizda-féle Korneuburgi marhapor,

Diétikus szer lovak-, marhák- és juhoknak.
1 doboz ára . . . . . K 1.40
1/2 doboz . . . . . -70

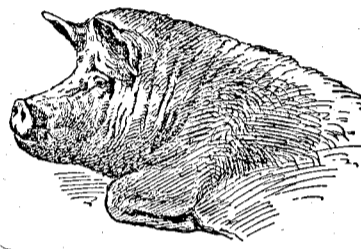
Közel 50 év óta a legtöbb istállóban használatban, étvágyhiánynál, rossz emésztésnél, valamint feheneknél a tej javítása s a tejelőképesség fokozása céljából.

1900. párisi világkiállítás Grand Prix.

Kwizda-féle kutypilulák

zselatin-átvonattal. Hajtópilulák kutyáknak.
1 doboz ára K 2.-

Kwizda-féle sertéspar.

Diétikus szer a hizlalás elősegítésére.
Kis doboz K 1.20. Nagy doboz K 2.40.
Erősítő takarmány,
lovak és szarvasmarhák számára,
1 doboz 5 étadag K 1.-60, 1 láda 50 étadag K 6.-

Főraktár: **TÖRÖK JÓZSEF** gyógyszerháza
BUDAPEST, VI. Király-utca 12. és Andrassy-út 26. szám.

2450 II.

Kwida-féle Restitutions-fluid

mosóvíz lovak számára. — Egy üveg ára K 2.80.

Az udvari istállóban és versenyistállóban 40 év óta használatos, mint kitűnő erősítő szer nagyobb munka végzése előtt és után, ingyulladásoknál stb. Trainingbea nélkülözhetetlen.

Védjegy, címke és csomagolás szabadalmazva.

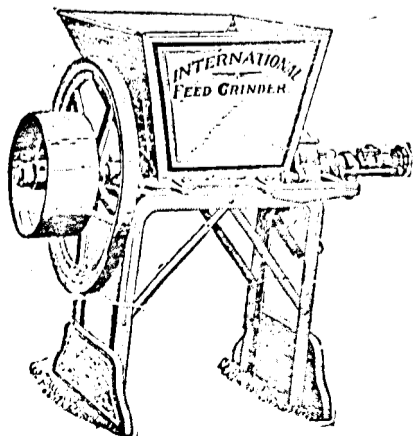
Mc Cormick

„International“ egyetemes darálógépje

a legjobb csövestengeri darálógép, a mellett mindennemű szemes takarmány darálására kitűnően megfelel.

Munkaképessége csekély erőszükséglet mellett igen nagy.

Szabadalmazott ki- és berakókészüléke folytán a darálótárcsák tartóssága sokkal nagyobb, mint bármely más gyártmányú darálógépé.

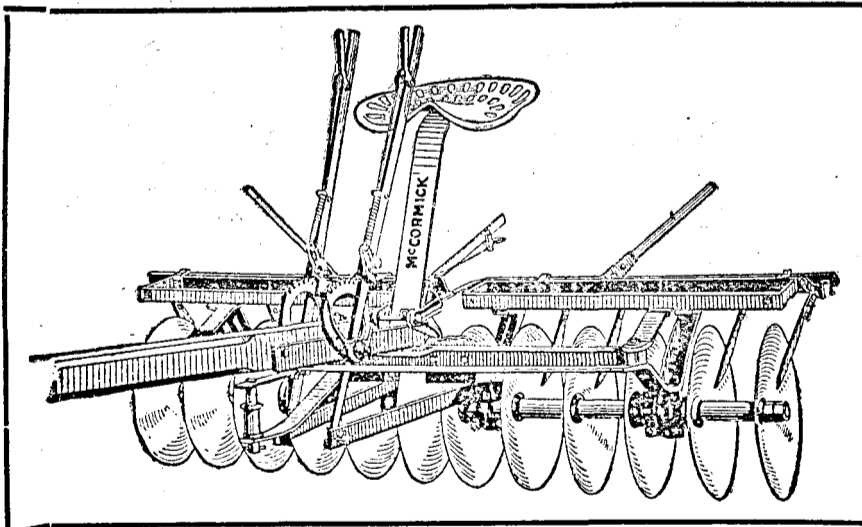

McCormick

Harvesting Machine Company

Igazgatóság és főraktár:

Budapest, Alkotmány-u. 12. sz.

McCormick

„Bumper Type“ tárcsásboronák

egyenletes munkájuk, könnyű vontatásuk, legerősebb szerkezetük és legkiválóbb anyaguk révén, a legkedveltebbek és legelterjedtebbek.

A tarlóhántásra és a tavaszi szántásra a legújabb szabadalmazott és az erdélyi talajviszonyoknak teljesen megfelelő **McCormick tárcsásboronát** kérjük sürgősen megrendelni, mert készletünk rohamosan fogy.

Különlegesség: a 16 tányéros tárcsásborona 16 vagy 20 ang. hüvelyk méretben; munkaszélessége 240 centiméter.

Összes árjegyzékeinket kívánatra díjmentesen küldjük.

I. H. C. Benzinmotorok

2—25 eff. lóerővel stabil felállításra, lokomobilok és magánjáró benzinlokomobilok mint takarmánykészítő, visszivattyuzó és cséplőmotorok rohamosan terjednek, mert üzemük a legegyszerűbb, legbiztosabb és legolcsóbb.

Gazdasági célokra csakis az eredeti **I. H. C. Benzinmotor** felel meg, mert kezelését az egyszerű béres is elsajátíthatja.

Teljes modern takarmánykamra berendezéseket a legjutányosabban árban szállítunk és azokat díjmentesen tervezzük.

